

ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ << ΕΥΕΡΓΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ>>

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ : κα Ματούλα Τομαρά- Σιδέρη

Εθελοντισμός-Ευεργετισμός

Ο Αιγυπτιώτης Ελληνισμός χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα από λαμπρά παραδείγματα ευεργετισμού , φιλανθρωπίας και εθελοντισμού.

Ευεργετισμός και εθελοντισμός έχουν ένα κοινό ιδεολογικό υπόβαθρο το οποίο περιέχει τρία χαρακτηριστικά . Ένα από αυτά είναι το αίσθημα της κοινότητας βίου , επόμενο αποτελεί η έμπρακτη μέριμνα για τον άλλον ως χρέος είτε σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο και τέλος η γενναιοδωρία της χειρονομίας.

Ο εθελοντισμός είναι η συνεισφορά χρόνου και έργου για έναν κοινό συλλογικό σκοπό και όχι υλικών στοιχείων και χρήματος . Το ειδοποιό γνώρισμα του εθελοντισμού έγκειται στη προσωπική προσφορά και στη ταύτιση των ανθρώπων με κάποια υπόθεση που κατά τη γνώμη τους αξίζει τον κόπο για συνεισφορά χρόνου , έργου και έμψυχου υλικού γι αυτήν.

Η προσφορά προσωπικής εργασίας και έμψυχου υλικού, και η προσωπική ηθική στράτευση ορίζουν τον εθελοντισμό και χαρακτηρίζουν τον εθελοντή. Ο εθελοντισμός πηγάζει από εσωτερικές παρορμήσεις και διεργασίες και έτσι έχει ανθρωπολογική υπόσταση.

Σημαντική στην εθελοντική δράση συνίσταται η επιμονή και η προσήλωση στο στόχο , το αίσθημα της στράτευσης σε έργο υψηλής ηθικής ευθύνης, η ικανότητα ανάπτυξης καλών ανθρώπινων σχέσεων και η αξιοποίηση τους στην κατεύθυνση της άριστης συνεργασίας .

Στον κλάδο του εθελοντισμού με δράσεις ευεργεσίας , η σπουδαιότερη γυναικεία φυσιογνωμία στον Αιγυπτιώτη Ελληνισμό ήταν η Αγγελική Παναγιωτάτου (1878-1954) από τα Θηνιά Κεφαλληνίας. Προερχόμενη από εύπορη οικογένεια με πατέρα έμπορο και μητέρα από αρχοντική οικογένεια από μικρή ηλικία έδειξε έφεση στα γράμματα και τις τέχνες και μαζί με την αδερφή της , τις έστειλαν στην Κέρκυρα και έπειτα στην Αθήνα στο Αρσάκειο και στη Σχολή των Γαλλίδων Καλογραιών . Οι δύο αδερφές ήθελαν να συνεχίσουν για το πανεπιστήμιο , όμως ήταν απαραίτητο το απολυτήριο γυμνασίου και στα σχολεία θηλέων δεν υπήρχαν απολυτήριες εξετάσεις . Η ίδια η Α. Παναγιωτάτου βρήκε τη λύση στη νομοθεσία όπου δεν υπήρχε ρητή άρνηση για μια μαθήτρια να δώσει εξετάσεις και να περάσει στο πανεπιστήμιο.

Ήταν η πρώτη γυναίκα στην ιστορία της νεοελληνικής Ιατρικής που σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ειδικεύτηκε στη μικροβιολογία. Έγινε υφηγήτρια και καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής Αθηνών και εκλέχτηκε μέλος της Ακαδημίας Αθηνών . Όταν άρχισε να διδάσκει στην Αθήνα επιδημιολογία ήρθε αντιμέτωπη με ένα εχθρικό φοιτητικό κλίμα φωνάζοντας : << Στην κουζίνα , στην κουζίνα >> . Μετεκπαιδεύτηκε στο Ινστιτούτο Παστέρ του Παρισίου με τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα να επικεντρώνονται στα τροπικά νοσήματα. Εκεί βραβεύτηκε από την Ακαδημία Επιστημών για το σύγγραμμά της : << Η υγιεινή παρά τοις Αρχαίοις Έλλησι >> . Όταν την ανέφεραν ως Γαλλίδα η ίδια είπε ότι είναι Ελληνίδα.

Μετάπειτα , εγκαταστάθηκε στην Αίγυπτο όπου μελέτησε τις τροπικές ασθένειες. Ένα χρόνο μετά την εγκατάστασή της στην Αλεξάνδρεια διορίστηκε καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Καΐρου , μελέτησε τις επιδημίες της χολέρας του τύφου και της πανώλης .

Έγραψε δύο επιστημονικές πραγματείες και τιμήθηκε από την Αιγυπτιακή κυβέρνηση , φέροντας το παράσημο του τάγματος του Νείλου (1902) .

Έργα της στο κλάδο της ιατρικής αποτελούν μαθήματα υγιεινής , υγιεινή και επιδημιολογία και μαθήματα μικροβιολογίας .

Εργαζόταν ως μικροβιολόγος στο ελληνικό νοσοκομείο και στη δημαρχεία Αλεξανδρείας , καθώς και ως παθολόγος στο Υγειονομείο των Τελωνείων. Παράλληλα, διατηρούσε ιδιωτική κλινική , έκανε επισκέψεις στα σπίτια των ασθενών και συνέχιζε τις επιστημονικές της έρευνες πάνω στη μικροβιολογία.

Υπήρξε ενεργό μέλος του Ελληνικού Επιστημονικού Συλλόγου << Πτολεμαίος Α΄ >>. Ο σύλλογος διέθετε τρία τμήματα ένα ιατρικό , ένα δικηγορικό και ένα πρακτικών επιστημών . Πιο δραστήριο ήταν το ιατρικό όπου γίνονται επιστημονικές διαλέξεις , παρουσιάσεις ιατρικών εργασιών και πραγματοποιούνταν ενδιαφέρουσες συζητήσεις όπως η θεραπεία της φυματίωσης. Η θέση της ήταν αρκετά δύσκολη και επικίνδυνη, καθώς ασχολούταν με μολυσματικές ασθένειες ωστόσο ήταν αφοσιωμένη στο έργο της. Ήταν αντιπρόσωπος στην Αίγυπτο στην <<Εταιρεία Διεθνούς , Ιστορίας Ιατρικής >> , μέλος της << Διεθνούς Εταιρείας Τροπικής Παθολογίας και Υγιεινής Αιγύπτου >> , αντιπρόεδρος και πρόεδρος << Συλλόγου Ελλήνων Επιστημόνων Πτολεμαίος Α΄>> Αλεξανδρείας 1940-1941 και μέλος της <<Αρχαιολογικής Εταιρείας >> .

(Ελληνικό Νοσοκομείο Αλεξανδρείας)

Κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων , διοργανώθηκε από το Σύλλογο κινητό νοσοκομείο που στάλθηκε στο Ελληνο-Βουλγαρικό μέτωπο . Στους δύο Παγκοσμίους πολέμους ο Σύλλογος προσέφερε κινητό χειρουργείο στον <<Κυανό Σταυρό>> για τους τραυματίες στρατιώτες στις αεροπορικές επιδρομές στην Αλεξάνδρεια.

Παράλληλα ασχολήθηκε με την ποίηση και τη λογοτεχνία . Το έργο της με το ψευδώνυμο Άνγκελ Ναγιώ , κυκλοφόρησε το βιβλίο << Στα θάμνη των Φαραώ >> στην Αίγυπτο.

Στην Ελληνική Κοινότητα της Αλεξάνδρειας ανέπτυξε έντονη κοινωνική δράση . Διετέλεσε σύμβουλος στο Μπενάκειο Ορφανοτροφείο . Ίδρυσε το Κυριακάτικο Σχολείο Ελληνίδων , τις παιδικές εξοχές , τον << Εθνικό Σύνδεσμο Ελληνίδων Αιγύπτου>> με σκοπό να εξασφαλιστεί σχολείο στις εργαζόμενες μαθήτριες και θερινές κατασκηνώσεις για τις άπορες κορασίδες .Συνέστησε το Φιλολογικό σαλόνι στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου , τη Φιλολογική Συντροφιά Ελληνίδων Κυριών που λειτούργησε έως το θάνατό της , δημιουργώντας ένα αθηναϊκό κλίμα.

Η αγάπη της Αγγελικής Παναγιωτάτου για την επιστήμη έχει αποτυπωθεί στη διαθήκη της με την οποία κληροδότησε την κατοικία της με την επωνυμία «Πτολεμαίος» στην Ελληνική Κοινότητα Αλεξανδρείας, όπου γίνονται πολλές επιστημονικές διαλέξεις*.

*Women, Gender, and Diasporic Lives (edited by Evangelia Tastsoglou)

Chapter 8, by Matoula Tomara – Sideris Women's Status in the Greek Colonies of Egypt

Η ΙΑΤΡΟΣ Α. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΒΙΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ

Το έργο της Αγγελικής Παναγιωτάτου ως εθελόντρια στο σύνολό του, πληρεί τα τρία συστατικά του ιδεολογικού υποβάθρου :

Το αίσθημα της κοινότητας βίου : Μέλος του Ελληνικού Επιστημονικού Συλλόγου Πτολεμαίου, Μέλος της Διεθνούς Εταιρείας τροπικής Ιατρικής και Υγιεινής της Αιγύπτου κα μέλος της Αρχαιολογικής Εταιρείας , το Φιλολογικό σαλόνι .

Η έμπρακτη μέριμνα για τον άλλον ως χρέος είτε σε ατομικό είτε σε συλλογικό επίπεδο :

Μπενάκειο Ορφανοτροφείο(συλλογικό), ιδιωτική κλινική και επισκέψεις σε ασθενείς (ιδιωτικό και συλλογικό),μέριμνα πάνω στις τροπικές ασθένειες και την επιδημιολογία(συλλογικό), κινητό νοσοκομείο και χειρουργείο(συλλογικό), Εθνικό Σύνδεσμο Ελληνίδων Αιγύπτου (συλλογικό) .

Γενναιοδωρία της χειρονομίας : όλο της το έργο αποτελείται από αυτό το συστατικό . Με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τη συνεισφορά της κατά την περίοδο των Βαλκανικών Πολέμων .

Συμπερασματικά, ο Αιγυπτιακός Ελληνισμός αποτέλεσε παράδειγμα προς μίμηση για τη φιλοτιμία και τη φιλοπατρία . Ο ηθικός βίος στον Ελληνισμό της Διασποράς στην αιγυπτιακή παροικία ήταν πολύ ισχυρός.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :

<< Ευεργετισμός και νεοελληνική πραγματικότητα , Ματούλα Τομαρά-Σιδέρη , εκδόσεις Κέρκυρα>>.

<< <https://hellenicdiaspora.com/wp-content/uploads/2014/02/panagiotatou>>>.

<http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/isotita_fylou/dimgymn/arxeia/epistimi/EpistimonikaArthra/Marketos_ProtiGynaikaEpistimi>>.

<<https://el.wikipedia.org/wiki/>>>.

Ιωάννα Σουλιώτη Α.Μ. : 11140671

Ελπίδα Παπανικολάου Α. Μ. : 11140646